

PROGRAMACIÓ D'AULA: SITUACIONS D'APRENTATGE. EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Curs acadèmic: 2022-2023 (11 sessions)	Nivell: Tercer	Grup: 25 alumnes
Característiques del grup	<i>Descripció del grup i característiques psicoevolutives</i> Es tracta d'un grup prou homogeni a nivell acadèmic amb 25 alumnes. Les característiques de l'alumnat són similars tot i que presenten diferències no significatives. Les característiques del grup són diverses per la naturalesa de cadascun dels/de les alumnes i, per tant, es tindrà en compte que totes les activitats vagen encaminades a l'assoliment competencial per part de tot l'alumnat. D'altra banda, a nivell actitudinal, és un grup que presenta bon comportament, es troben motivats cap a l'aprenentatge, especialment, a aquelles activitats que impliquen l'experimentació, manipulació i creació.	
Situació d'aprenentatge	<i>Justificació i plantejament del tipus de situació</i> «Quin valor té l'aigua?» En aquesta situació d'aprenentatge, ens centrem en l'àrea de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural tot i que es relaciona amb les competències específiques de moltes àrees però, en aquest cas, no tenim com a objectiu avaluar-les. L'ésser humà viu en un entorn natural on existeixen multitud d'elements amb naturalesa pròpia que l'afecten i es veuen afectats. Es considera d'especial importància desenvolupar una consciència realista de la situació en la qual es troba el nostre planeta, la Terra, a conseqüència de la sobreexplotació dels recursos que al llarg de la història de la humanitat s'hi ha produït, a partir de la qual adquirir una conducta saludable, sostenible i ecològica, de protecció del medi ambient. Aquesta situació d'aprenentatge parteix de l'escàs coneixement que l'alumnat té al voltant de l'aigua, les seues possibilitats, el valor de l'aigua en relació amb les activitats que desenvolupa l'ésser humà, les limitacions a mig/llarg termini, etc. L'escassetat d'aigua pot tindre una àmplia varietat de riscos i conseqüències negatives per a les persones, els ecosistemes i l'economia en general. Alguns dels riscos més importants inclouen Riscos per a la salut: La falta d'accés a aigua potable i sanejament adequat pot augmentar el risc de malalties transmiseses per l'aigua, com el còlera i la diarrea, així com la propagació de malalties infeccioses Seguretat alimentària: La falta d'aigua per a l'agricultura pot reduir la producció d'aliments i augmentar els preus, la qual cosa pot portar a la inseguretat alimentària i la malnutrició. Impacte en l'economia: L'escassetat d'aigua pot afectar negativament la producció industrial, el turisme i altres activitats econòmiques, la qual cosa pot tindre un impacte negatiu en l'ocupació i els ingressos	

Conflictes per l'aigua: La competència per l'accés i el control de l'aigua pot augmentar les tensions i els conflictes entre diferents grups de la societat, i fins i tot entre països.

Impacte en els ecosistemes: La falta d'aigua pot danyar els ecosistemes aquàtics i terrestres, la qual cosa pot afectar negativament la biodiversitat i els serveis dels ecosistemes.

En general, l'escassetat d'aigua és un problema greu que requereix mesures urgents per a garantir un accés sostenible i equitatiu a l'aigua per a tots.

D'altra banda, resulta important destacar la relació directa de la situació d'aprenentatge amb el tractament i desenvolupament dels ODS:

6-Aigua neta i sanejament*

12-Producció i consum responsable.

A més, a partir d'aquesta situació d'aprenentatge abordarem diversos desafiaments del s.XXI com, per exemple:

- Desenvolupar hàbits de vida sostenible.
- Protegir el medi ambient.
- Actuar com a consumidors responsables.
- Identificar situacions de inequitat i desenvolupar sentiments d'empatia.
- Formar part d'un projecte col·lectiu.

Quin és l'objectiu fonamental d'aquesta situació d'aprenentatge?

Volem aconseguir que l'alumnat tinga consciència sobre el valor de l'aigua per tal de fer un ús responsable i eficient de la mateixa. L'escola i la família són els primers responsables de l'educació de l'alumnat en aquest sentit.

D'altra banda, busquem donar visibilitat a la problemàtica al nostre entorn més proper perquè som conscients de que formem part d'un col·lectiu i de nosaltres depèn, en gran mesura, fer un ús sostenible de l'aigua.

Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats

Competències específiques

ÀREA CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL

2.1. Competència específica 1.

Utilitzar de forma guiada i delimitada dispositius i recursos digitals per a buscar informació, comunicar-se, col·laborar i crear contingut digital senzill amb seguretat i eficàcia.

Criteris d'avaluació vinculats

1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet, de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interés personal.

1.3. Crear textos digitals senzills utilitzant guies detallades.

2.3. Competència específica 3.

Plantejar i respondre preguntes sobre qüestions de la vida quotidiana relatives a l'entorn natural, social i cultural aplicant, amb suport i guia de materials i del professorat, el raonament científic i l'experimentació.

2.4. Competència específica 4.

Adoptar hàbits saludables de consum, alimentació, exercici i descans a partir del coneixement científic del cos, des del punt de vista del benestar físic, mental i emocional.

2.5. Competència específica 5.

Identificar, analitzar i proposar solucions als problemes generats per l'acció humana en l'entorn, tant a nivell local com de manera global, derivats dels factors demogràfics, històrics, econòmics, tecnològics i ambientals

Amb la implementació de la situació d'aprenentatge plantejada i el desenvolupament d'aquestes competències específiques contribuïm, en major o menor mesura, al desenvolupament de les següents competències clau:

- Competència en comunicació lingüística (CCL)
- Competència plurilingüe (CP)
- Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM)
- Competència digital (CD)
- Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)
- Competència ciutadana (CC)
- Competència emprenedora (CE)

3.1 Cercar i recopilar informació, recorrent a diferents fonts segures i fiables, sobre el medi natural, social i cultural pròxim.

4.2 Identificar emocions i sentiments propis i aliens i comportar-se de manera empàtica en les relacions amb les altres persones per a afavorir la convivència.

5.1 Relacionar les accions que realitzen les persones en la vida quotidiana i el medi en el qual viuen, tenint en compte els factors naturals i socials.

5.3 Participar activament en l'elaboració i formulació de propostes d'actuació orientades a la solució de problemes ecològics presents en l'entorn pròxim.

5.4 Reconèixer i establir les causes i les conseqüències dels canvis produïts en un element del paisatge o d'un ecosistema amb el pas del temps i per l'acció dels agents que incideixen en ell.

5.5 Identificar les accions pròpies realitzades diàriament en benefici del consum responsable de materials escolars, aliments, aigua i electricitat.

Possibles àrees vinculades:

- Educació física.
- Educació artística.
- Llengua i literatura castellana.
- Matemàtiques.

Sabers bàsics

Bloc 1: Cultura científica.

Estratègies d'utilització de la Informació en diferents fonts fiables, pròximes i accessibles

Estratègies d'utilització del pensament crític, aplicat als diferents resultats obtinguts.

Valoració i respecte per l'hàbitat natural dels éssers vius.

Concepte d'ecologia, la cura i el respecte pels espais naturals, els animals i les plantes.

El paisatge, agents que el transformen, conscienciació sobre l'acció de l'home en el paisatge. Desenvolupament sostenible. La petjada ecològica dels éssers humans en l'entorn natural.

Drets, deures i responsabilitats de l'alumnat com a consumidor conscienciat ecològicament.

El canvi climàtic: factors desencadenants i impacte sobre l'entorn natural.

Bloc 2: Tecnologia i digitalització.

Cercadors

Presentació de la informació: presentacions i vídeos.

Dispositius, programes i aplicacions informàtiques per a comunicar-se de manera segura.

Tècniques cooperatives senzilles per al treball en equip.

Bloc 3: Societats i territoris.

Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts.

L'ús responsable de l'aigua com a recurs escàs i la seua conservació.

Organització

Seqüenciació d'activitats

ACTIVITAT 1

«No em crec res...»

Sensibilització:

Preguntem als estudiants quants d'ells beuen aigua tots els dies i per a quins altres usos s'utilitza l'aigua. Animem als estudiants a compartir les seues respostes i les seues idees sobre l'aigua.

A continuació, mostrem els dos recipients transparents, un amb aigua neta i un altre amb aigua bruta o contaminada. Explicuem als estudiants que l'aigua neta és segura per a beure i que l'aigua bruta pot contindre gèrmens i bacteris que poden emmalaltir-los.

Després, demanem que observen detingudament els recipients i que comparen l'aspecte de l'aigua neta i de l'aigua bruta. Podem preguntar quines diferències veuen entre tots dos recipients.

Després, preguntem als estudiants a si provarien un got d'aigua neta i un altre got d'aigua bruta. Preguntem si pensen que hi ha alguna diferència en el sabor o en l'aparença de les dues aigües.

Reflexionem juntament amb els estudiants sobre la importància de l'aigua neta per a la salut i la higiene. Emfatitzem en què l'aigua és un recurs valuós que hem de cuidar i protegir, i que no hem de malgastarla. Animem a l'alumnat a debatre i que compartisquen el que han après amb els/les seus/seues companys/es i que tracten l'aigua amb cura en les seues llars.

ACTIVITAT 2:

«Com ens afecta?»

Cerca d'informació.

Animem a l'alumnat a buscar notícies relacionades amb l'escassetat d'aigua al món i, com influeix la falta d'aigua al món i al nostre entorn més proper.

Compartim en xicotets grups les diferents notícies que hem trobat per a prendre consciència de la realitat i de quina manera ens influeix directa o indirectament l'escassetat d'aigua.

Més tard, en gran grup, debatim al voltant de les reflexions a les que hem arribat.

Organització dels espais

Aula.

Gran grup.

Agrupament
s de 4-5
alumnes per
a debatre al
voltant de la
sessió.

Distri- bució del temps

45'

Recursos i materials

Dos recipients transpa-
rents, un amb aigua neta i
un altre amb aigua bruta o
contaminada.

Gots de plàstic

Mesures de resposta educativa per a la inclusió

Perseguim
situar a
l'alumnat en el
centre de
l'aprenentatge
i, per tant,
durem a terme
l'activitat a
través de la
metodologia
d'aprenentatge
cooperatiu.

Mitjançant el
treball en
equip,
aconseguim la
retroalimenta-
ció de tot
l'alumnat.

Aula/ Aula
informàtica

Gran grup.

Agrupament
s de 4-5
alumnes per
a debatre al
voltant de la
sessió.

Individual-
ment / per
parelles.

45'

Ordinadors

Tauletes

ACTIVITAT 3: «Així sí, així no...» Propostes per al respecte i consum sostenible de l'aigua. L'alumnat reflexiona al voltant de les diferents notícies i planifiquem el vídeo aportant idees de com fem mal ús de l'aigua a la vida quotidiana i, d'altra banda, altres grups reflexionen al voltant de propostes per a combatre l'escassetat d'aigua. Poden fer un storyboard o esquema visual que els permeta organitzar les escenes del vídeo i definir quin missatge volen transmetre en cadascuna.		Grups heterogenis de 4-5 alumnes.	90'	Fulls DIN-A3 amb plantilla del storyboard Llapis i goma d'esborrar Colors	
ACTIVITAT 4 «I ara... per on comencem?» A continuació, expliquem com fer un vídeo. Podem ensenyar com utilitzar una càmera o un dispositiu mòbil (tauletes) per a gravar imatges i sons, i com organitzar i editar el material gravat. Ens assegurem que els xiquets/es entenguen que el vídeo ha de tindre una idea central, en aquest cas, la importància de l'aigua a la vida. Animem l'alumnat al fet que pensen en diferents maneres d'expressar aquesta idea, ja siga mitjançant imatges, paraules, música, etc. Gravació d'uns clips on visibilitzem les dolentes praxis que tenim com a societat i reflexionem al voltant de les mateixes (l'alumnat adoptarà diferents rols dins de cada clip). Quan els xiquets hagen gravat les imatges i els sons, ajudem a editar el material per a crear el vídeo final. Podem utilitzar programes senzills d'edició de vídeo.		Grups de 4-5 alumnes	135'	Tauletes	

ACTIVITAT 5:

«A editar!»

Edició dels clips.

En aquestes sessions, ensenyem com s'edite els diferents clips gravats en les sessions anteriors.

Ensenyem a l'alumnat a fer servir els diferents programes d'edició d'una manera intuïtiva i fàcil de comprendre.

L'alumnat editarà els diferents clips per tal de crear un producte final de qualitat amb una idea central clara per a, posteriorment, visionar-ho en el centre i poder difondre-ho per a que tothom prenga consciència del problema tan greu al que ens enfrontem a curt i mig termini.

Grups de 4-5 alumnes.

135'

Ordinadors

Tauletes

Programes software lliure per a l'edició:

(opcions de programari lliure per a l'edició de vídeo)

OpenShot: És un editor de vídeo lliure i de codi obert, disponible per a Windows, Linux i Mac OS.

Shotcut: És un editor de vídeo multiplataforma, compatible amb Windows, Linux i Mac OS. Ofereix una interfície d'usuari intuïtiva i fàcil d'utilitzar, amb eines avançades d'edició de vídeo.

Kdenlive: És un editor de vídeo de codi obert i gratuït, disponible per a Linux, Mac OS i Windows. Ofereix una àmplia gamma de característiques d'edició, incloent-hi eines de correcció de color, superposició de text i efectes de transició.

	ACTIVITAT 6: «T'ho donem mastegat... aprofita't!» Difusió dels diferents clips el dia 22 de març (DIA MUNDIAL DE L'AIGUA). Finalment, fem una projecció del vídeo perquè l'alumnat pugua veure i discutir el seu treball en grup. Animem al fet que compartisquen les seues idees i reflexions sobre la importància de l'aigua. La difusió es durà a terme mitjançant les plataformes oficials de la conselleria. D'altra banda, farem el visionat per part de la resta de l'alumnat del centre. Aquesta sessió la fem coincidir amb el Dia Mundial de l'Aigua perquè considerem que té un major impacte i una major presa de consciència.	Gran grup Alumnat del centre Sala de projeccions/ Hall de l'escola	45'	Projector Ordinador	
Instruments de recollida d'informació i models de registre per a la valoració del progrés de l'alumnat	Instruments de recollida d'informació: Portafoli. Enregistrament dels clips. Anecdotari. Escala de valoració. Diari (fem servir aquest instrument d'avaluació en totes les sessions). Ticket d'eixida.				

Nom i cognoms: _____

Curs: Tercer

Àrea: Coneixement del medi natural, social i cultural.

Competència específica núm. 5:

Identificar, analitzar i proposar solucions als problemes generats per l'acció humana en l'entorn, tant a nivell local com de manera global, derivats dels factors demogràfics, històrics, econòmics, tecnològics i ambientals.

criteri avaluable	Sempre	Moltes vegades	Poques vegades	Mai
Relaciona les accions que realitzen les persones en la vida quotidiana i el medi en el qual viuen, tenint en compte els factors naturals i socials.	Relaciona les accions de la vida quotidiana tenint en compte els factors naturals i socials.	En la majoria de casos, relaciona les accions de la vida quotidiana tenint en compte els factors naturals i socials.	Puntualment, relaciona les accions de la vida quotidiana tenint en compte els factors naturals i socials.	No relaciona les accions de la vida quotidiana tenint en compte els factors naturals i socials.
Participa activament en l'elaboració i formulació de propostes d'actuació orientades a la solució de problemes ecològics presents en l'entorn pròxim.	Participa amb propostes per solucionar els problemes presents a l'entorn.	En moltes ocasions, proposa solucions als problemes de l'entorn.	Quasi mai fa propostes relacionades amb solucions als problemes de l'entorn.	No proposa solucions als problemes de l'entorn.
Reconeix i estableix les causes i les conseqüències dels canvis produïts en un element del paisatge o d'un ecosistema amb el pas del temps i per l'acció dels agents que incideixen en ell.	Sempre reconeix i estableix les causes i les conseqüències dels canvis produïts en un element del paisatge o d'un ecosistema amb el pas del temps i per l'acció dels agents que incideixen en ell.	Reconeix les causes i les conseqüències dels canvis produïts en un element del paisatge o d'un ecosistema amb el pas del temps i per l'acció dels agents que incideixen en ell.	En ocasions, reconeix les causes i les conseqüències dels canvis produïts en un element del paisatge o d'un ecosistema amb el pas del temps i per l'acció dels agents que incideixen en ell.	No reconeix les causes i les conseqüències dels canvis produïts en un element del paisatge o d'un ecosistema amb el pas del temps i per l'acció dels agents que incideixen en ell.

Identifica les accions pròpies realitzades diàriament en benefici del consum responsable de materials escolars, aliments, aigua i electricitat.	Identifica les accions pròpies realitzades diàriament en benefici del consum responsable de materials escolars, aliments, aigua i electricitat.	En la majoria del casos, identifica les accions pròpies realitzades diàriament en benefici del consum responsable de materials escolars, aliments, aigua i electricitat.	En poques ocasions, identifica les accions pròpies realitzades diàriament en benefici del consum responsable de materials escolars, aliments, aigua i electricitat.	No identifica les accions pròpies realitzades diàriament en benefici del consum responsable de materials escolars, aliments, aigua i electricitat.